

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 31 marca 2003 r.

w sprawie ustalenia wykazu chorób powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej oraz chorób i schorzeń, które istniały przed powołaniem do służby wojskowej, lecz uległy pogorszeniu lub ujawniły się w czasie trwania służby wskutek szczególnych właściwości lub warunków służby na określonych stanowiskach

Na podstawie art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 108 i Nr 74, poz. 676 oraz z 2003 r. Nr 56, poz. 498) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się:

- 1) wykaz chorób powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) wykaz chorób i schorzeń, które istniały przed powołaniem do służby wojskowej, lecz uległy pogorszeniu lub ujawniły się w czasie trwania służby wskutek szczególnych właściwości lub warunków służby wojskowej na określonych stanowiskach, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 2. 1. W procesie orzekania o związku ze służbą wojskową chorób wymienionych w wykazie, o którym mowa w § 1 pkt 1, wykorzystuje się:

- 1) dokumentację przewidzianą w rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 25 października 1976 r. w sprawie postępowania o odszkodowanie w razie wypadku lub choroby pozostającej w związku ze służbą wojskową (Dz. U. Nr 36, poz. 212);

- 2) kartę badań okresowych żołnierza;
- 3) dokumentację badań profilaktycznych żołnierzy i pracowników cywilnych zatrudnionych w jednostkach (instytucjach, zakładach) wojskowych w warunkach uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia;
- 4) historie chorób leczenia ambulatoryjnego i szpitalnego oraz opinię naczelnych specjalistów służby zdrowia;
- 5) wyniki pomiarów czynników szkodliwych występujących w danym środowisku służby.

2. W procesie orzekania o związku ze służbą wojskową chorób i schorzeń wymienionych w wykazie, o którym mowa w § 1 pkt 2, wykorzystuje się:

- 1) opinię dotyczącą przebiegu służby żołnierza (wyciąg z akt personalnych);
- 2) opinię służbowo-lekarską uwzględniającą historię choroby, przebieg leczenia i jego wyniki, czynniki ryzyka na stanowiskach służbowych, nałogi i aktualny stan zdolności do służby wojskowej oraz ulgi w jej pełnieniu;
- 3) kartę badań okresowych żołnierza;

- 4) historii chorób leczenia ambulatoryjnego i szpitalnego.
- § 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.¹⁾

Minister Obrony Narodowej: *J. Szmajdziński*

¹⁾ Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia traci moc zarządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie ustalenia wykazów chorób i schorzeń pozostających w związku ze służbą wojskową, z tytułu których przysługują świadczenia odszkodowawcze i rentowe (M.P. Nr 66, poz. 591), utrzymane w mocy na podstawie art. 15 ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Milicji Obywatelskiej, ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, ustawy o uposażeniu żołnierzy, ustawy o Policji, ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa, ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, ustawy o kontroli skarbowej, ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy o Służbie Więziennej oraz ustawy o Inspekcji Celnej (Dz. U. Nr 81, poz. 877), w zakresie dotyczącym emerytów i rencistów wojskowych w rozumieniu art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 108 i Nr 74, poz. 676 oraz z 2003 r. Nr 56, poz. 498).

Załączniki do rozporządzenia Ministra
Obrony Narodowej z dnia 31 marca
2003 r. (poz. 567)

Załącznik nr 1

WYKAZ CHOROÓB POWSTAŁYCH W ZWIĄZKU ZE SZCZEGÓLNYMI WŁAŚCIWOŚCIAMI LUB WARUNKAMI
SŁUŻBY WOJSKOWEJ

Lp.	Nazwa choroby	Szczególne właściwości i warunki służby wojskowej powodujące chorobę
1	2	3
1	Zatrucia ostre i przewlekłe substancjami chemicznymi oraz następstwa tych zatruć	Prace, przy których istnieje narażenie na działanie szkodliwych dla zdrowia substancji chemicznych
2	Pylica płuc	Prace narażające na wdychanie pyłów mogących wywołać zwłóknienie tkanki płucnej
3	Przewlekłe choroby układu oddechowego powstałe w następstwie działania substancji: toksycznych, drażniących, uczulających (alergenów) lub czynników mechanicznych (nasilone wydechy)	Prace narażające na działanie substancji toksycznych lub drażniących, pyłów, par gazów, aerozoli o właściwościach uczulających (działanie alergenów, gra na instrumentach dętych)
4	Choroby spowodowane działaniem promieni jonizujących i ciał promieniotwórczych (również nowotwory, choroby narządu wzroku i skóry spowodowane działaniem tych czynników)	Prace narażające na działanie promieniowania jonizującego i ciał promieniotwórczych
5	Trwałe uszkodzenie zdrowia w wyniku oddziaływania pola elektromagnetycznego wielkiej częstotliwości w zakresie mikrofal i dłuższych fal radiowych	Prace narażające na działanie pola elektromagnetycznego z zakresu mikrofal i dłuższych fal radiowych
6	Odmrożenia lub trwałe skutki odmrożeń	Prace w warunkach działania ujemnych temperatur

1	2	3
7	Zmiany w układzie nerwowym, naczyniowym i ruchowym wywołane działaniem drgań mechanicznych (zespół wibracyjny)	Prace narażające na działanie drgań mechanicznych (wibracje)
8	Przewlekłe choroby układu ruchu powstałe w warunkach służby (pracy) związanej z wymuszoną postawą ciała, nadmiernym przeciążeniem i mikrourazami: złamania powolne, zapalenie pochewek ścięgnistych i kałek maziowych, uszkodzenia i zwyrodnienia łokotek, zmiany zapalne mięśni i przyczepów ścięgnistych, martwica kości nadgarstka i uszkodzenia krążka międzyokręgowego, przeciążeniowe zmiany zwyrodnieniowe	Prace wymagające długotrwałego obciążenia ograniczonych grup mięśni, przymusowej postawy ciała lub narażające na częste powtarzające się mikrourazy albo powodujące ucisk na pnie nerwów, ruchy monotypowe wykonywane w szybkim tempie, np. u radiotelegrafistów, stenografów, oraz inne prace narażające na stały ucisk i nadmierne obciążenie aparatu kostno-stawowego
9	Choroby narządu wzroku wywołane zawodowymi czynnikami fizycznymi lub chemicznymi. Uwaga: zmiany wywołane działaniem promieniowania jonizującego należy kwalifikować wg lp. 4	Prace narażające na działanie długotrwałe promieniowania podczerwonego, nadfioletowego, pola elektromagnetycznego wysokiej częstotliwości, spójnego promieniowania świetlnego, generowanego przez układy laserowe, oraz na działanie drażniących substancji chemicznych
10	Uszkodzenie narządu słuchu związane z narażeniem na działanie nadmiernego hałasu (w tym ostre urazy akustyczne)	Prace narażające na długotrwałe działanie hałasu o dużej intensywności
11	Przewlekłe choroby krtani (niedowładny strun głosowych, guzki śpiewacze)	Prace związane z nadmiernym, długotrwałym obciążeniem narządu głosu (praca wykładowców, śpiewaków, telefonistów itp.)
12	Przewlekłe choroby skóry i błon śluzowych spowodowane warunkami pracy. Uwaga: zmiany o charakterze złośliwym należy kwalifikować wg lp. 13, zmiany wywołane działaniem promieniowania jonizującego wg lp. 4, a choroby zakaźne i inwazyjne (pasożytnicze) wg lp. 15	Prace narażające na styczność z substancjami drażniącymi lub uczulającymi

1	2	3
13	<p>Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie styczności z czynnikami rakotwórczymi:</p> <p>1) nowotwory skóry;</p> <p>2) nowotwory dróg moczowych;</p> <p>3) nowotwory układu oddechowego.</p> <p>Uwaga: nowotwory powstałe w następstwie działania promieniowania jonizującego należy kwalifikować wg lp. 4</p>	<p>Prace narażające na:</p> <p>1) długotrwałą styczność z produktami suchej destylacji węgla, ropy naftowej, łupków bitumicznych, smołowca oraz asfaltu;</p> <p>2) długotrwałą styczność z benzenoaminami oraz ich pochodnymi, jak np. alfa i beta – naftyloamina, benzydyna</p> <p>3) wdychanie substancji rakotwórczych</p>
14	<p>Choroby wywołane pracą w podwyższonym lub obniżonym ciśnieniu atmosferycznym oraz w warunkach działania przyspieszeń</p>	<p>Prace wykonywane w warunkach podwyższonego lub obniżonego ciśnienia atmosferycznego narażające na nagłe zmiany ciśnienia oraz działania przyspieszeń</p>
15	<p>Choroby zakaźne i inwazyjne (choroby pasożytnicze, odzwierzęce oraz tropikalne u osób przebywających w krajach egzotycznych i inne, jak np. promienica, drożdżycza, aspergilloza), w przypadkach gdy źródło choroby znajdowało się w środowisku służby</p>	<p>Prace wymagające bezpośredniego stykania się z zakaźnym środowiskiem i materiałem</p>
16	<p>Żylaki podudzi z trudno gojącymi się owrzodzeniami</p>	<p>Prace wymagające długotrwałego przebywania w pozycji stojącej lub przymusowej</p>
17	<p>Ostry zespół przegrzania i jego następstwa</p>	<p>Praca w warunkach znacznego dyskomfortu cieplnego</p>
18	<p>Psychozy reaktywne odporne na leczenie, powstałe w szczególnych warunkach służby wojskowej</p>	<p>Ostre lub przewlekłe urazy psychiczne (stres psychiczny) spowodowane zdarzeniami zaistniałymi w czasie pełnienia służby w powietrzu, na wodzie i na lądzie</p>

Załącznik nr 2

WYKAZ CHORÓB I SCHORZEŃ, KTÓRE ISTNIAŁY PRZED POWOŁANIEM DO SŁUŻBY WOJSKOWEJ, LECZ ULEGŁY POGORSZENIU LUB UJAWNIŁY SIĘ W CZASIE TRWANIA SŁUŻBY WSKUTEK SZCZEGÓLNYCH WŁAŚCIWOŚCI LUB WARUNKÓW SŁUŻBY NA OKREŚLONYCH STANOWISKACH

Lp.	Nazwa choroby	Szczególne właściwości i warunki służby wojskowej powodujące pogorszenie stanów chorobowych w czasie trwania służby
1	2	3
1	Gruźlica	Służba w warunkach trudnych (atmosferycznych, polowych), specjalnie niekorzystne warunki zakwaterowania sprzyjające zachorowaniu itp.
2	Choroba reumatyczna (ostry gościec stawowy), gościec przewlekły postępujący, zapalenie zeszywniające stawów kręgosłupa, choroba zwyrodnieniowa oraz pogościcowe zmiany narządowe	Długotrwała służba związana z działaniem ujemnych wpływów atmosferycznych oraz z pracą fizyczną narażającą stale na urazy mechaniczne
3	Przewlekłe schorzenia układu oddechowego i zatok przynosowych oraz trwałe następstwa tych schorzeń	Długotrwała służba w szkodliwych dla zdrowia warunkach ujemnego oddziaływania na ustrój wpływów atmosferycznych lub środowiska pracy
4	Przewlekłe stany zapalne nerwów	Długotrwała służba narażająca na ujemne wpływy atmosferyczne, oziębienie itp.
5	Choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy oraz przewlekłe powtarzające się nieżyty jelit lub żołądka upośledzające stan odżywiania	Długotrwała służba (co najmniej dwanaście miesięcy) w warunkach nadmiernego napięcia nerwowego, zwiększonej odpowiedzialności i nieregularnego trybu odżywiania
6	Przewlekłe zapalenie nerek	Długotrwała ciężka praca w warunkach oziębienia ciała i działania wilgoci

1	2	3
7	Choroba wieńcowa	Długotrwała służba wojskowa na odpowiedzialnych stanowiskach wymagająca napięcia nerwowego oraz nienormowanego czasu służby
8	Zapalenie mięśnia sercowego w przebiegu chorób infekcyjnych (o etiologii wirusowej, bakteryjnej lub pasożytniczej) oraz wsierdza i osierdza w przebiegu tych chorób	Służba w warunkach długotrwałego narażenia na ujemne wpływy atmosferyczne usposabiająca do powstawania chorób infekcyjnych lub w niekorzystnych warunkach zakwaterowania
9	Nadciśnienie tętnicze niepoddające się leczeniu w warunkach służby wojskowej i powikłania w jego przebiegu (wylewy do mózgu, wylewy podopajęczynówkowe)	Długotrwała służba (co najmniej dwanaście miesięcy) w warunkach wymagających dużego napięcia nerwowego, zwiększonej odpowiedzialności, nienormowanego czasu służby
10	Encefalopatie różnego pochodzenia (po urazach czaszki, zatruciach, po neuroinfekcjach) powstałe po wstąpieniu do służby wojskowej, przebiegające pod postacią zaburzeń o obrazie nerwicy, zespołu nerwicowego lub charakteropatii	Długotrwała służba wojskowa związana z nienormowanym czasem służby, długotrwałymi i częstymi stanami napięć emocjonalnych. Mikrourazy i zatrucia nadprogowe (np. spalinami) wywołujące ujawnienie się lub zaostrzenie kompensowanych dotąd wad psychicznych, usposabiające do nawarstwiania reakcji nerwicowych
11	Zakrzepowo-zarostowe zapalenie naczyń – choroba Bürgera	Długotrwała służba w warunkach częstego znacznego ochłodzenia atmosferycznego
12	Przewlekłe nerwice wywołane warunkami służby wojskowej	Długotrwała służba wojskowa na odpowiedzialnych stanowiskach, wymagająca długotrwałego i nadmiernego napięcia nerwowego, o nieregularnym trybie życia
13	Choroby, do których powstania przyczynił się w sposób zasadniczy pobyt w niewoli, obozie koncentracyjnym lub innym miejscu odosobnienia przez nieprzyjaciela	Szczególne właściwości i warunki związane z pobytem w tych miejscach